

Узгоджено
Голова ППО ДКЕБ
ДНУ ім. О.Гончара
Л.А. Хитра
27 серпня 2015 р.

Затверджено
Директор ДКЕБ
ДНУ ім. О.Гончара
Т.П. Мельник
27 серпня 2015 р.

ПОЛОЖЕННЯ
«Про організацію освітнього процесу
в Дніпропетровському коледжі економіки та бізнесу
Дніпропетровського національного університету
імені Олеся Гончара»

Розділ 1. Загальні положення

1.1. Навчальний процес у Дніпропетровському коледжі економіки та бізнесу Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара економіки та бізнесу (надалі *навчальний процес*) – це система організаційних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти на певному освітньому або кваліфікаційному рівні відповідно до державних стандартів освіти.

Навчальний процес базується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, інших громадських та релігійних організацій.

Мова навчання визначається Законом України «Про мови в Україні» та Конституцією України.

Навчальний процес організується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузі техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

1.2. *Зміст освіти* визначається освітньо-професійною програмою підготовки, освітньо-кваліфікаційною характеристикою, навчальними програмами дисциплін, іншими нормативними актами органів державного управління освітою та Дніпропетровського коледжу економіки та бізнесу Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара і відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, методичних матеріалах, дидактичних засобах, при проведенні навчальних занять та інших видів навчальної діяльності.

Освітньо-професійна програма (ОПП) є державним нормативним документом, у якому визначається нормативний зміст навчання, встановлюються вимоги до рівня освіти та професійної підготовки молодшого спеціаліста.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) випускника вищого навчального закладу є нормативним документом, в якому узагальнюється зміст освіти, тобто відображаються цілі освітньої та професійної підготовки, визначається місце фахівця в структурі господарства держави і вимоги до його компетентності, інших соціально важливих властивостей та якостей.

Засоби діагностики якості вищої освіти (ЗД) – стандартизовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання ступеня досягнення особами, які навчаються у вищому навчальному закладі, цілей (змісту) вищої освіти.

Зміст навчання поділяється на:

– *нормативну частину змісту навчання* – обов'язковий для засвоєння зміст навчання, сформований відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної

характеристики як змістовні модулі із зазначенням їх обсягу та рівня засвоєння, а також форм державної атестації;

– *вибіркову частину змісту навчання* – рекомендований для засвоєння зміст, сформований як змістовні модулі із зазначенням їх обсягу та форм атестації, призначений для задоволення потреб і можливостей спеціалізації, з урахуванням досягнень наукових шкіл і навчальних закладів.

Розділ 2. Нормативно-правова база організації навчального процесу

2.1. Організація навчального процесу у Дніпропетровському коледжі економіки та бізнесу Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара базується на Законах України: «Про вищу освіту», «Про освіту», постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, державних стандартів підготовки фахівців з вищою освітою.

Коледж готує фахівців на освітньому рівні: неповна вища освіта; відповідно на освітньо-кваліфікаційному рівні – молодший спеціаліст.

Здобуття особою вищої освіти та кваліфікації за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем засвідчується документом про вищу освіту: **диплом молодшого спеціаліста**.

Коледж має право видавати документ про вищу освіту державного зразка тільки з акредитованого напрямку (спеціальності).

Особи, відраховані із коледжу до завершення навчання за освітньо-професійними програмами отримують академічні довідки встановленого зразка.

Державний стандарт вищої освіти містить складові:

перелік кваліфікацій за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями;

перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями;

вимоги до освітніх рівнів вищої освіти;

вимоги до освітньо-кваліфікаційних рівнів вищої освіти;

Галузеві стандарти вищої освіти містять складові:

освітньо-кваліфікаційні характеристики випускників вищих навчальних закладів;

освітньо-професійні програми підготовки;

засоби діагностики якості вищої освіти.

До складу галузевих стандартів вищої освіти входять:

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника вищого навчального закладу відображає цілі вищої освіти та професійної підготовки, визначає місце фахівця в структурі галузей економіки держави і вимоги до його компетентності, інших соціальне важливих якостей, систему

виробничих функцій і типових завдань діяльності й умінь для їх реалізації.

Освітньо-професійна програма підготовки визначає нормативний термін та нормативну частину змісту навчання за певним напрямом або спеціальністю відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня, встановлює вимоги до змісту, обсягу та рівня освіти й професійної підготовки фахівця.

Освітньо-професійні програми підготовки затверджуються спеціально повноваженню центральним органом виконавчої влади у галузі освіти і науки.

Нормативний термін навчання за освітньо-професійною програмою підготовки встановлюється відповідно до визначеного рівня професійної діяльності.

Нормативний термін навчання за освітньо-професійною програмою підготовки молодшого спеціаліста для осіб, які мають повну загальну середню освіту та освітньо-кваліфікаційний рівень кваліфікованого робітника за спорідненою професією, зменшується на один рік.

Засоби діагностики якості вищої освіти визначають стандартизовані методи, які призначені для кількісного та якісного оцінювання досягнутого особою рівня сформованості знань, умінь і навичок, професійних, світоглядних та громадських якостей.

Засоби діагностики якості вищої освіти використовуються для встановлення відповідності рівня якості вищої освіти вимогам стандартів вищої освіти.

Варіативні частини освітньо-кваліфікаційних характеристик випускників вищих навчальних закладів, освітньо-професійних програм підготовки та засобів діагностики якості вищої освіти забезпечують підготовку фахівців за спеціальностями з урахуванням особливостей суспільного поділу праці в Україні та мобільності систем освіти щодо задоволення вимог ринку праці.

Зміст варіативних частин освітньо-кваліфікаційних характеристик випускників вищих навчальних закладів, освітньо-професійних програм підготовки, засобів діагностики якості вищої освіти, навчальних планів, програм навчальних дисциплін визначається вищим навчальним закладом у межах структури та форми, встановлених спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі освіти і науки.

Навчальні плани визначають графік навчального процесу, перелік, послідовність та час вивчення навчальних дисциплін, форми навчальних занять та терміни їх проведення, а також форми проведення підсумкового контролю.

Програми навчальних дисциплін визначають їх інформаційний обсяг, рівень сформованості вмінь та знань, перелік рекомендованих підручників, інших методичних та дидактичних матеріалів, критерії успішності навчання та засоби діагностики успішності навчання.

Навчальні плани та програми навчальних дисциплін розроблюються вищим навчальним закладом відповідно до освітньо-професійних програм підготовки і затверджуються керівником вищого навчального закладу.

Місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь визначаються *навчальною програмою дисципліни*.

Навчальна програма нормативної та вибіркової дисциплін розробляється коледжем.

2.3. Для кожної навчальної дисципліни, яка входить до освітньо-професійної програми підготовки, на підставі навчальної програми дисципліни та навчального плану коледжу складається *робоча навчальна програма дисципліни*, яка є нормативним документом.

Робоча програма дисципліни містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю, перелік навчально-методичної літератури.

2.4. Навчання студента може здійснюватись за *загальним та індивідуальним навчальним планом*.

Індивідуальний навчальний план студента складається на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та частину вибіркового навчального плану, вибраних студентом з обов'язковим урахуванням структурно-логічної схеми підготовки. Індивідуальний навчальний план складається на кожний навчальний рік і затверджується в установленому порядку.

Вибіркові навчальні дисципліни, введені коледжем в освітньо-професійну програму підготовки і включені до індивідуального навчального плану студента, є обов'язковим для вивчення.

2.5. Коледж надає студентам можливість користування навчальними приміщеннями, бібліотеками, навчальною, навчально-методичною і науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та іншими засобами навчання на умовах, визначених правилами внутрішнього розпорядку.

За відповідність рівня підготовки студента до вимог державних стандартів освіти відповідає керівник навчального структурного підрозділу (відділення, циклової комісії тощо).

За виконання індивідуального навчального плану відповідає студент.

Розділ 3. Форми організації навчального процесу

3.1. Навчальний процес у коледжі забезпечує можливість:

– здобуття особою знань, умінь і навичок у гуманітарній, соціальній, науково-природничій і технічній сферах;

– інтелектуального, морального, духовного, естетичного і фізичного розвитку особи, що сприяє формуванню знаючої, вмілої та вихованої особистості.

Навчання в коледжі здійснюється за такими формами:

– денна (очна);

– заочна.

3.2. Навчальний процес у коледжі здійснюється у таких формах:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

3.3. Основними видами навчальних занять у коледжі є:

- лекція;
- лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- консультація.

Коледжем може бути встановлено інші види навчальних занять.

3.4. Лекція.

3.4.1. *Лекція* – основна форма проведення навчальних занять у коледжі, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

Як правило, лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою.

Можливе читання окремих лекцій з проблем, які стосуються даної навчальної дисципліни, але не охоплені навчальною програмою. Такі лекції проводяться провідними вченими або спеціалістами для студентів та працівників коледжу в окремо відведений час.

Лекції проводяться лекторами, доцентами і викладачами коледжу, а також провідними науковцями або спеціалістами, запрошеними для читання лекцій.

Лекції проводяться у відповідно обладнаних приміщеннях – аудиторіях для однієї або більше академічних груп студентів.

3.4.2. Лектор, якому доручено читати курс лекцій, зобов'язаний перед початком відповідного семестру подати цикловій комісії складений ним конспект лекцій (авторський підручник, навчальний посібник) контрольні завдання для проведення підсумкового контролю, передбаченого навчальним планом і програмою для даної навчальної дисципліни.

Лектор зобов'язаний дотримуватися навчальної програми щодо тем лекційних занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до студентів.

3.5. Лабораторне заняття.

3.5.1. *Лабораторне заняття* форма навчального заняття, при якому студент під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

Лабораторні заняття проводяться у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов навчального процесу. В окремих випадках заняття можуть проводитися в

умовах професійного середовища (наприклад, на підприємствах торгівлі або закладах ресторанного господарства, в наукових лабораторіях). Лабораторне заняття проводиться з студентами, кількість яких не перевищує половини академічної групи.

Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Заміна лабораторних занять іншими видами навчальних занять, як правило, не дозволяється.

3.5.2. Лабораторне заняття включає проведення поточного контролю підготовленості студентів до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання завдань теми заняття, оформлення індивідуального звіту з виконаної роботи та його захист перед викладачем.

Виконання лабораторної роботи оцінюється викладачем. Підсумкові оцінки, отримані студентом із виконання лабораторних робіт, враховуються при виставленні семестрової підсумкової оцінки з даної дисципліни.

3.6. Практичне заняття.

3.6.1. *Практичне заняття* – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою.

Перелік тем практичних занять визначаються робочою навчальною програмою дисципліни. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі, текстах для виявлення ступеню оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для розв'язування їх студентами на занятті.

Вказані методичні засоби готуються викладачем, якому доручено проведення практичних занять.

3.6.2. *Практичне заняття* включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань, їх перевірку, оцінювання.

Оцінки отримані студентом за окремі практичні заняття, враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

3.7. Семінарське заняття.

3.7.1. *Семінарське заняття* форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем. до котрих студенти готують теми виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів).

Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах з однією академічною групою.

Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

3.7.2. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у відповідний журнал.

Отримані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

3.8. Індивідуальне заняття.

3.8.1. Індивідуальне навчальне заняття проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальні навчальні заняття організуються за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану студента і можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з однієї або декількох навчальних дисциплін, а в окремих випадках – повний обсяг навчальних занять для конкретного освітнього або кваліфікаційного рівня.

Види індивідуальних навчальних занять, їх обсяг, форми та методи проведення, форми та методи поточного і підсумкового контролю (крім державної атестації) визначаються індивідуальним навчальним планом студента.

3.9. Консультація.

Консультація – форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Консультація може бути індивідуальною або проводитися для груп студентів, залежно від того, чи викладач консультує студентів з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни.

3.10. Індивідуальні завдання.

3.10.1. *Індивідуальні завдання* з окремих дисциплін (реферат, розрахункові, графічні, курсові роботи тощо) видаються студентам в терміни, передбачені коледжем. Індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно при консультуванні викладачем.

Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома студентами.

3.10.2. *Курсові роботи* з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху.

Тематика курсових робіт попередньо розглядається цикловою комісією і затверджується заступником директора з навчальної роботи.

Керівництво курсовими роботами здійснюється, як правило, найбільш

кваліфікованими викладачами.

Захист курсової роботи проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів циклової комісії за участю голови комісії (представника адміністрації).

Результати курсової роботи оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Курсові роботи зберігаються в архіві коледжу потім списуються в установленому порядку.

3.10.3. *Самостійна робота* студента з основними засобами оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

3.10.4. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом і повинен становити як правило не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для визначення конкретної дисципліни.

3.10.5. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданням та вказівками викладача.

3.10.6. *Самостійна робота студента* забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекції викладача, практикум тощо.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

3.10.7. Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріал з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці коледжу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах.

У необхідних випадках ця робота проводиться відповідно до складеною графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу студента до потрібних дидактичних засобів. Графік доводиться до відома студентів на початку поточного семестру.

3.10.8. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовується при проведенні навчальних занять.

3.11. Практична підготовка студентів.

3.11.1. Практична підготовка студентів навчального закладу є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмій.

Практична підготовка студентів здійснюється в залежності від спеціальності в підприємствах і організаціях різних галузей господарства і державного управління.

3.11.2. Практична підготовка проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача коледжу та

спеціаліста з даного фаху.

Програма практичної підготовки та термін її проведення визначається навчальним планом.

3.12. Контрольні заходи.

3.12.1. *Контрольні заходи* включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються відповідно цикловою комісією на початку навчального року.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію студента.

Коледж може використовувати модульну та інші форми підсумкового контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять з певної дисципліни і їх результати враховувати при виставленні підсумкової оцінки.

3.12.2. Семестровий контроль.

3.12.2.1. *Семестровий контроль* проводиться у формах семестрового екзамену, диференційованого заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий екзамен це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни та семестр, що проводиться як контрольний захід.

Семестровий диференційований залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни виключно на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань (розрахункових, графічних тощо). Семестровий диференційований залік не передбачає обов'язкову присутність студентів.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт і на практичних, семінарських або лабораторних заняттях.

Семестровий залік не передбачає обов'язкову присутність студентів.

Студент вважається допущеним до семестрового контролю і конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку) або заліку, якщо він виконав всі види, робіт, передбачені навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни.

3.12.2.2. *Екзамени* складаються в період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом.

Коледж може встановити студентам індивідуальні терміни складання

заліків та екзаменів.

Екзамени проводяться згідно з розкладом, який доводиться до відома викладачів і студентів не пізніше, як за місяць до початку сесії. Порядок і методика проведення заліків та екзаменів визначаються коледжем.

3.12.2.3. Результати складання екзаменів і диференційованих заліків оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться в екзаменаційну відомість, залікову книжку, навчальну картку студента.

Студентам, які одержали під час сесії незадовільні оцінки, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий раз комісії, яка створюється завідувачем відділення.

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Студенти, які мають академічну заборгованість з поважних причин, можуть ліквідувати цю заборгованість за окремим графіком, встановленим заступником директора з навчальної роботи.

3.12.3. Державна атестація студента.

3.12.3.1. Державна атестація студенти здійснюється державною екзаменаційною комісією (далі – державна комісія) після завершення навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або його етапі з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої (кваліфікаційної) характеристики.

Присвоєння кваліфікації молодшого спеціаліста здійснює державна атестаційна комісія.

Державна комісія створюється для денної і заочної форм навчання з кожної спеціальності.

Державна комісія перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку випускників, вирішує питання про присвоєння їм відповідного освітнього рівня (кваліфікації), видання державного документа про освіту опрацьовує пропозиції щодо поліпшення якості освітньо-професійної підготовки спеціальності у коледжі.

3.12.3.2. Державна комісія організовується щорічно і діє протягом календарною року. До складу комісії входять голова і члени комісії. Голова комісії призначається Ректором Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара за пропозицією директора коледжу з числа провідних спеціалістів виробництва або вчених.

До участі в роботі державної комісії як екзаменатори можуть залучатися викладачі відповідних циклових комісій, якщо в складі немає представників цих циклових комісій у цьому випадку вони користуються правами членів комісії.

Персональний склад членів державної екзаменаційної комісії і екзаменаторів затверджується директором коледжу не пізніше, ніж місяць до

початку роботи державної комісії.

Робота державних екзаменаційних комісій проводиться у терміни, передбачені навчальними планами коледжу. Графік роботи комісії затверджується директором коледжу.

Розклад роботи державної екзаменаційної комісії, узгоджений з головою комісії, затверджується директором на підставі подання заступника директора з навчальної роботи, завідувача відділення і доводиться до загального відома не пізніше, як за місяць до початку складання державних екзаменів.

3.12.3.3. У державних комісіях студенти, які закінчують коледж, складають державні екзамени.

До складання державних екзаменів допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану.

Списки студентів, допущених до складання державних екзаменів подаються в державну комісію завідувачем відділення.

Державній комісії перед початком державних екзаменів завідуючим відділення подаються такі документи: зведена відомість про виконання студентами навчального плану і про отримання ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових робіт, практик.

3.12.3.4. *Складання державних екзаменів* проводиться на відкритому засіданні державної комісії за участі не менше половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії.

Державний екзамен проводиться як комплексна перевірка знань з дисциплін, передбачених навчальним планом.

Державні екзамени проводяться за білетами, складеними у повній відповідності до навчальних програм за методикою, визначеною коледжем. Тривалість екзаменів не повинна перевищувати 6 академічних годин на день.

3.12.3.5. *Результати складання державних екзаменів* визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Результати складання державних екзаменів оголошується у цей же день після оформлення протоколів засідання державної комісії.

Студент, який здав державні екзамени відповідно до вимог освітньо-професійної підготовки, рішенням державної екзаменаційної комісії присвоюється відповідно освітній рівень (кваліфікація), видається державний документ про освіту

Студенту, який отримав підсумкові оцінки «відмінно» не менше як 75 відсотків з усіх навчальних дисциплін та індивідуальних завдань, передбачених навчальним планом, а з інших навчальних дисциплін та індивідуальних завдань оцінки «добре», склав державні екзамени з оцінками «відмінно» видається документ про освіту (кваліфікацію) з відзнакою.

Рішення державної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні державного екзамену, а також про присвоєння студенту-випускнику відповідного освітнього ріння та видання йому державного документа про освіту приймається державною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, котрі брали

участь в засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови комісії є вирішальним.

Студент, який при складанні державного екзамену отримав незадовільну оцінку відраховується з коледжу і йому видається академічна довідка.

Студент, який не склав державного екзамену допускається до повторного складання державних екзаменів протягом трьох років після закінчення вищого навчального закладу.

Студентам, які не склали державні екзамени з поважної причини (документально підтвердженої), директором коледжу може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи, державної комісії із складанням державних екзаменів відповідно, але не більше, ніж на один рік.

3.12.3.6. Всі засідання державної комісії *протоколюються*. У протоколи вносяться оцінки, одержані на державних екзаменах, записуються питання, що ставилися, особливі думки членів комісії, вказуються здобутий освітній рівень (кваліфікація), а також, який державний документ про освіту (кваліфікацію) (з відзнакою чи без відзнаки) видається студенту-випускнику, що закінчив коледж.

Протоколи підписують голова та члени державної комісії, які брали участь у засіданні. Книга протоколів зберігається у коледжі в архіві.

Після закінчення роботи державної комісії голова комісії складає звіт і подає його директору коледжу.

У звіті голови державної комісії відбивається аналіз рівня підготовки випускників, характеристика знань студентів, виявлених на державних екзаменах, недоліки в підготовці з окремих дисциплін, даються рекомендації щодо поліпшення навчального процесу.

Звіт голови державної комісії обговорюється на засіданні педагогічної ради коледжу.

Розділ 4. Учасники навчально-виховного процесу.

Учасниками навчально-виховного процесу у коледжі є:

- педагогічні працівники;
- особи, які навчаються у коледжі;
- працівники коледжу (завідувачі навчальними лабораторіями, методисти та інші).

Педагогічні працівники – особи, які за основним місцем роботи у вищих навчальних закладах першого і другого рівнів акредитації професійно займаються педагогічною діяльністю.

Основними посадами педагогічних працівників вищих навчальних закладів першого і другого рівнів акредитації є:

- викладач;
- старший викладач;
- голова циклової комісії;

- завідуючий відділенням;
- заступник директора;
- директор.

Педагогічні працівники призначаються на посаду керівником вищого навчального закладу. Педагогічні працівники кожні п'ять років проходять атестацію. За результатами атестації визначається відповідність працівників займаній посаді, присвоюються категорії, педагогічні звання.

Позитивне рішення атестаційної комісії може бути підставою для підвищення за посадою, а негативне – підставою для звільнення педагогічного працівника з посади у порядку, встановленому законодавством.

Порядок атестації педагогічних працівників встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі освіти і науки.

Робочий час педагогічного працівника визначається Кодексом законів про працю України.

Час виконання навчальних, методичних, наукових, організаційних та інших трудових обов'язків у поточному навчальному році не повинен перевищувати річний робочий час.

Види навчальних занять, що входять до навчального навантаження педагогічного та науково-педагогічного працівника відповідно до його посади встановлюються вищим навчальним закладом в індивідуальному плані працівника.

Педагогічні працівники мають право на:

- захист професійної честі та гідності;
- вільний вибір методів та засобів навчання в межах затверджених навчальних планів;
- проведення наукової роботи у вищих навчальних закладах;
- індивідуальну педагогічну діяльність;
- участь у громадському самоврядуванні;
- участь у об'єднаннях громадян.

Педагогічні працівники зобов'язані:

постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову класифікацію (для науково-педагогічних працівників);

забезпечувати науково-теоретичний і методичний рівень викладання дисциплін у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності;

додержуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, прививати їм любов до України, виховувати їх в дусі Українського патріотизму і поваги до Конституції України;

додержуватися законів, статуту та правил внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу.

Педагогічні працівники повинні підвищувати кваліфікацію та проходити стажування у відповідних наукових і освітньо-наукових установах як в Україні, так і за її межами.

Коледж забезпечує підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників один раз на п'ять років із збереженням середньої заробітної плати.

Особами які навчаються у коледжі є студенти.

Студент – особа, яка в установленому порядку зарахована до коледжу і навчається за денною або заочною формами навчання з метою здобуття певного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівнів.

Особи, які навчаються у коледжі мають право на:

- вибір форми навчання;
- безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;
- трудову діяльність у позанавчальний час;
- додаткову оплачувальну відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи, скорочений робочий час, та інші пільги, передбачені законодавством для осіб, які поєднують роботу з навчанням;
- користування навчальною, науковою, виробничою культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою базою вищого навчального закладу;
- участь у науково-дослідницьких, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх робіт для публікацій;
- участі, в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчально-виховного процесу, науково-дослідницької роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
- надання пропозицій щодо умов і розмірів плати за навчання;
- участі, у об'єднаннях громадян;
- обрання навчальних дисциплін за спеціальністю в межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки і робочим навчальним планом;
- участь у формуванні індивідуального навчального плану;
- моральне та (або) матеріальне заохочення за успіхи у навчанні та активну участь у науково-дослідній роботі;
- захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства;
- безкоштовне користування у вищих навчальних закладах бібліотеками інформаційними фондами, послугами навчальних, наукових, методичних та інших підрозділів вищого навчального закладу;
- канікулярну відпустку тривалістю не менше ніж вісім календарних тижнів.

Студенти вищих навчальних закладів мають право на отримання стипендій, призначених юридичними та фізичними особами, які направили їх на навчання, а також інших стипендій відповідно до законодавства.

Особи, які навчаються у коледжі, зобов'язані:

- додержуватись законів, статуту та правил внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу;

– виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану.

Випускники вищих навчальних закладів вільні у виборі місця роботи.

Розглянуто та схвалено
на засіданні педагогічної
ради коледжу
Протокол № 1
від 27.08.2015 р.